

Měření rychlosti vozidel soukromoprávními subjekty

Podle názoru odboru bezpečnostní politiky (dále jen „OBP“) a odboru legislativy a koordinace předpisů Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“), postoupeného m.j. Veřejnému ochránci práv (dále jen „VOP“), má každý právo oznámit příslušnému správnímu orgánu skutečnost, že byl spáchán přestupek či jiný správní delikt.

Soukromá firma může na základě živnostenského zákona provádět vázanou živnost, jejímž obsahem je „úřední měření“ ve smyslu zákona o metrologii a výsledky tohoto měření postoupit správnímu orgánu. K této činnosti musí používat certifikované přístroje. S tímto právním názorem vyslovil VOP souhlas.

Podstatou problému řešeného VOP tedy nebyla otázka, zda soukromoprávní subjekt může měřit rychlost vozidel, ale:

1. jeho oprávněnost zaznamenávat při měření rychlosti vozidel i osobní údaje (např. snímek obličeje) řidiče nebo dalších cestujících, které umožňují jejich identifikaci, a s tím související
2. použitelnost důkazů pořízených ve smyslu bodu 1. ve správním řízení o přestupku.

Ad 1)

Podle § 11 občanského zákoníku má fyzická osoba právo na ochranu své osobnosti, zejména života a zdraví, občanské cti a lidské důstojnosti, jakož i soukromí, svého jména a projevů osobní povahy. Podle § 12 cit. zákona písemnosti osobní povahy, podobizny, obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy týkající se fyzické osoby nebo jejích projevů osobní povahy smějí být pořízeny nebo použity jen s jejím svolením. Svolení není třeba, použijí-li se písemnosti osobní povahy, podobizny, obrazové snímky nebo obrazové a zvukové záznamy k účelům úředním na základě zákona.

Ministerstvo i VOP dospěli shodně k závěru, že držitelé zákonné licence k prolomení ochrany osobnosti na základě zákonného zmocnění obsažené v § 12 občanského zákoníku jsou v daném případě pouze Policie ČR a obecní policie, neboť tyto instituce jsou zákonem přímo zmocněny pořizovat zvukové, obrazové nebo jiné záznamy v souvislosti s plněním svých úkolů m.j. i v oblasti silničního provozu.

Proto získání osobních údajů (např. formou pořízení záznamu) kohokoliv, včetně účastníků silničního provozu bez jejich souhlasu, je nutno považovat za neoprávněný zásah do jejich osobnostních práv. Tito se mohou takovému jednání ze strany třetí osoby bránit podáním žaloby na ochranu své osobnosti u soudu.

Ad 2)

Podle názoru ministerstva důkazní materiál týkající se fyzické osoby nebo jejích projevů osobní povahy umožňující její identifikaci, který byl pořízen nezákonně

(bez souhlasu dotyčné osoby), není možné ve správním řízení použít a osoba, která takový materiál pořídila, nese odpovědnost za jeho neoprávněné pořízení. Pokud by taková situace nastala, mohl by správní orgán takovýto důkaz nepřipustit a v případě, že spáchání přestupku není doloženo jiným způsobem, věc s odkazem na § 67 odst. 2, resp. § 66 odst. 3 písm. a) zákona o přestupcích a s přihlédnutím k § 51 odst. 1 správního řádu odložit s tím, že důkazní prostředek nebyl získán v souladu s právními předpisy.

Podle sdělení VOP, předsedkyně přestupkové komise města Bílovice a ředitel krajského úřadu dospěli k opačnému závěru, tj. že takto získané důkazy jsou v řízení o přestupku přípustné.

VOP se rovněž domnívá, že takto pořízený důkaz je možno ve správním řízení použít. Tím ovšem není dotčena odpovědnost toho, kdo důkaz pořídil ve smyslu předchozího bodu. VOP v tomto případě vychází analogicky ze stanoviska Nejvyššího státního zastupitelství, ve kterém se uvádí, že pokud důkazní materiál získá orgán činný v trestním řízení, musí přitom postupovat v souladu se zákonem. Pokud však důkazy opatří z vlastní vůle občan (nikoliv v součinnosti s orgány činnými v trestním řízení), potom jsou tyto v řízení přípustné, a to i přesto, že osobní údaje byly získány bez souhlasu dotčené osoby. Zásadní podmínkou takového přístupu ovšem je skutečnost, že veřejný zájem, který byl protiprávním jednáním porušen v konkrétním případě přesahuje zájem dotčené osoby na ochraně jejího soukromí. I když přestupky nejsou tak společensky nebezpečné jako trestné činy, je možno tuto zásadu vztáhnout i na řízení o přestupcích.

Závěr k bodu 2:

I přes právní názor VOP týkající se přípustnosti výše zmíněných důkazů ve správním řízení tento nepovažuje jejich využívání ze strany správních orgánů za optimální způsob zjišťování skutečného stavu věci, neboť soukromoprávní subjekt, ale i obec se vystavují riziku žalob na ochranu osobnosti ze strany přestupců.

VOP rovněž vyjadřuje svoje přesvědčení, že využívání předmětných důkazů v řízení o přestupku je v rozporu se zásadou „dobré správy“ podle správního řádu, neboť obce disponují účinnými nástroji k získání „bezproblémových“ důkazů zejména prostřednictvím obecních policíí. Rovněž nic nebrání tomu, aby důkazy opatrovaly soukromoprávní subjekty, které však podle stávající právní úpravy nejsou oprávněny systematicky obstarávat osobní údaje.

Stanovisko OBP

- A) S právním názorem VOP a s jeho návrhem řešení předmětné situace ze strany obcí lze vyslovit souhlas. OBP zastává názor, že každý subjekt, který přispěje ke zvýšení bezpečnosti na komunikacích je vítán. Závěrečná zpráva VOP tak, spolu s předchozími výstupy ústředních orgánů státní správy a Policie ČR, vytváří další předpoklad k větší míře odhalování přestupků (m.j. i v silničním provozu) soukromoprávními subjekty, což ve svém důsledku může vést k odbřemenění Policie ČR od činností, které by mohly vykonávat

„civilní“ subjekty. Otázka dalšího využívání soukromoprávních subjektů při odhalování přestupků bude řešena při přípravě zákona o vnitřní bezpečnosti státu.

- B) OBP vítá závěrečnou zprávu VOP, neboť v dané souvislosti lze vyjádřit přesvědčení, že posouzení dané problematiky nezávislou osobou rovněž přispěje ke sjednocení postupu obcí a dalších subjektů při opatřování důkazů v řízení o přestupcích a jiných správních deliktech a k jednotnosti aplikační praxe správních úřadů ve správním řízení.

Zpracovala: JUDr. Ivo Chauer
Odbor bezpečnostní politiky
25. června 2007